

Туршисуда ачы сөнбәтләр

Совхозун директору Исәев телефон илә данышып гуртарымдан сонра, дәстәйи еринә гөлдү.

Багдан бәри аяг үстә даянан байтар һәкими Г. Әлиев сөзә башлады:

— Йолдаш директор, нә гәдәр ки, Хачатурян совхозта илк партия тәшкилатнын кәтибидир, биздан план-филян көзләмәйин. Онуң янында даянан баш зоотехник Мәмәдов да .Һә, һә?— дейрди.

— Ахы нә олуб?

— На олачак? Неч нә. Хачатурян әл-голумуза баглайыб, нә өзү ишләйр, нә дә бизи ишләмәйә гоюр. Ахы онуң мин арвадарымнын һесабында нә өлүмү вар?... Она нә дәхли вар ки, мән өз үзәримдә ахы ишләйрәм, я пис? Онуң нә дәрдинә галыб ки, баш зоотехник Нураддин Мәмәдов ишин өһәсидәннән кәлә билмир? Она нә вар ки, Бабәев һәр күн ишә кечкир? Директордур, йохса, назир? Һәфтә сәкнә, мән догуз бир үмүни ичләс чагырыб дүшүр үстүмүзә, нә йөрәгимиз галыб, нә дә өзтибарымыз. Белә олаңда чамат да бизи сөзүмүзә гулаг асмаз. Сагым планы 70 фазә доллар. Ем һазырыгы 50—60 фазә еринә етириләр. Төйләвәр дә вактында тәмир олауна гуртармаз. Белә ола мән бурада ишләйсә дейләм. Бу да мәннм әрзимә. О бири ишчиләр дә әризә һазырайыблар. Хачатурянын элиндин гәчмага һазырдырлар.

Мәмәдов да сөзә башлады:

— Гулагымызы да долдурур ки, тәнгидийр, дөзгәк ләзимдыр. Әлиев ахышырды:

— Бир ахыш мәсәл вар, дейәрләр «сүлдү плов ахыш шейдир, бир ахыш биздә, бир ахыш да сидә!» өзүр тәнгидилрәс, гой онда Хачатурян йолдаш зәймәт чәкиб өзүндә дә тәнгид эләсин. Совхоз гәсәбәсиндә гираәтханә йох, клуб йох, китабханә да йохдур. Бир магазинны вар, орда да, папирос илә арагдан башга һеч шәй талымлар... Тәшвиғатчылар ишләмир, ярышла мәшгул олмаулар... бас бутун бунлар. Хачатуряна анд дейлими? Нечә дейәрләр, өз көзүндә тири көрмүр, өзкә көзүндә түк ахтарыр.

Отагы сүктүк бүрүдү.

Биринчи Мәмәдов дилләнди:

— Билрәсини, Әлиев, сәң дөһәнләрин һамысы үмуми сөзләрдир. Бундан Фәтыя туман олмаз. Әкәр Хачатуряны тәнгид этмәк истайриксә, иш дүзәттәмәйлики, иш.

Әлиев баш зоотехникнә нә дөдийини ахыш баша дүшүдү вә деди:

— Олсун, иш дүзәлтмәйә нә вар ки...

... Беләлиликә дә, Әлиев вә Мәмәдов иш дүзәлтмәйә башладылар.

Әлиев эвәл—эвәл совхозун директоруна бир әризә язды ки, Хачатурян, яг үстәсы Сариксан илә әләтәйә кириб вә Сәркисан кечләр Хачатурянын эвнә яг аларыр.

Сабаһы күн Мәмәдов Бузовлара баханларын бригадир Ф. Гулиеваны чагырыб көстәриш верди:

— Кет амбардан он кисә арпа кәтүр, дәйрмана апар! Бузовлара ем һазырай! Бир кисә дә, Хачатурянын доңузлары үчүн арпа үйүт, амбара гөй, мән дейндә апарыб кишиһә верәрсән...

Сонра о, арычы Бабурунку чагырыб деди:

— Йолдаш Хачатурян зәнк элб, мәнә тапшырыб, ики әдәл ары—тәгәйи апарыб, онуң йәгәтинә гоюрсаң.

Мәмәдов беш-он күндән сонра бузовлара бахан Мусәәляны чагырыб деди:

— Кет, Гулиеванын амбарыны көз, орда бир кисә үйүдүмүш арпа вар, ону тап, акт яз нә имза элиң ки, бу кисә Хачатурянын көстәришинә көрә, онуң доңузлары үчүн һазыранмышыр.

Мусәәля баш зоотехникнә үзүнә бахды вә нә исә хәбәр алмаг истади. Мәмәдов дилләнди:

— Нә бахырсан? Йохса дедикләрим и баша дүшүрсән?... Сән мән дейнә ки ми элә? Сәниң ики мин мәнәт бәхшишин мәнә...

Ярым айдан сонра Туршисудакы ирибуйнузлу мал-гара совхозунун сую булады. Директор партия тәшкилатчысындан, партия тәшкилатчысы Байтар Йәкәминдән, байтар Йәкәни бригадир, бригадир зоотехникдан, зоотехник директордан... үзүн сәзүн гәсәсы әли гәләм тутан бир-бириндән йазмага башлады вә бу чәкишмәниң нәтичәсы исә...

Нәтичә мәлумдур. Совхоз. Крыловун «Өрдәк, хәрчәнк вә балык» нағылындыкы арабанын күнүнә дүшүмдүр. Һәрә бир тәрәф чәкир, араба ериндән тәрәнлимир. Совхозда сагым планы еринә етирилир, ем һазырыгы планы баша чатдырылыр, мал-гара да союг төйләдә ятыр.

К. РӘБИМОВ

Банкы карамел фабрики директорунун эвиндә гоняглыгы.

Банкы карамел фабрикниң бурхалыгы конфетләрин кеййиһәти чох ашагы олуыр.

ДИРЕКТОР:—Мәбада өз фабрикмизин конфетләриндән аласан, гонягла-рын янында биабыр оларыг һа...

ХЫЛЛЫДА СОҒАН БИТМӘЗИН

(Хыллы районунун смәкханәсында)

— Йолдаш Гафаров, түлкү богурсан, нәдир? бу түстү смәкханәя һаралан долур?

— Ай бала, түлкү богмуруг, район истеһлак чәмийәтинин сәдир Искәндәр Мәмәдов йолдаш сифарш вериб она кабаб биширик.

— Әлә исә бизә дә бир порс верин!

— Һәлә тәчрүбә кечиририк. Мәмәдов йолдаш дадына бахандан сонра, ичазә версә, чамәатә дә сатачагыг. Сизин үчүн хөрәйиниз вар. һазыр гарачылар говурмасы биширик, мейлин варса кәндәрин?

— Көндәр, аңчәк анына бир аз көйәрти вә догранмыш соған да гойсүлар.

— Гардаш оғду, дейсәнң набәләд адама охшайырсан. Неч Хыллыда көйәрти олар, неч Хыллыда да соған битәр? Бура Маштағалдыр, Бузовнадыр мәкәр?

— Нә үчүн битмир, Кур гулағнызын дибиндән ахыр, аяғынызын алтынды да торпаг. Соған да соған битәр? Сизин элнннзи тутан Йохдур ки?

— Йолдаш Мәмәдов дейр ки: район нашчларыннн вәзифасы аңчәк хәрәк биширмәкдән ибарәтдир. Ер шумламаг, тохум сәпмәк шитил басдырмаг бизим вәзифәмиз дейил.

А. ПАШАЕВ

ПАМБЫГ ЗАРБАЧИСИ МАШАЛЛАНЫҢ ТӨҮНДА

(Әли Байрамлы району Сарханбайли кәнд советинин кур'ери огунга той эдир).

Тойхананын хокары башында кәнд советинин сәдри Ханоголан Латифов, тарлачы бригади Панаһали Чәфаров, колхоз сәдри Аббасгулу Әминов, мангабачысы Әлиһейләр Чәфаров, кәнд ағсагалы Тәрип Әлкәбаров отуруб пүррәк чай ичирдиләр. Байырда ферма мудир Сулдуз Һәсәнов колхоз фермасында той сәһибинә бахыш кәтиридий чәткәни кәсиб союруду. Той сәһиб Һәсәнага Һәсәнов гоһну кәндәрдән колон гоһнагара ер кәстәриб, «җада-тануға» нәзарәт эдирди.

Тойон ағсагалы, кәнд магазинин сәтышысы Әли Ағаев мәчлис гызмыдыр, ойнамага адам д'әвәт эдәрәк дейриди:
— Ода, зурначы, көзүнә дөнүм, бир «Кинтошка» чал, бизим Ханоголан ойнасын.

Сәдр, Сарханбайлинин кечмиш бәйләри кими өзүнү дартараг, аяга галхды, көйнәйинин хокары дүймәләрин ачды, папагынын көзүнү үстә гоһду ва сүзмәй башлады.

Мәчлис даһа да гызмышды. Сәдрин аягы доһайи ердән галхы тәз көйләра бүдәи олау. Истәйән достар, танымлар, тойхананда ойнаған Ханоголанын үстүнә лауу ағыш кими ағдырылдылар. Соһра тойхананда колхозун тарлачылыг бригадир Панаһали Чәфаров, коммунист Юсифәли Нурушов, мангабачысы Әлиһейләр Чәфаров, байтар-фәдәйшәр Әвәз Чалалов ва башгаллары көрүндү. Тойхананда чөпик чәләнәлә илк партия тәшкәләти кәтиби Әлчан Мәмәдов өзү дикторләүд эдирди.

Мәчлис кетләкчә гызмышдыр. Ойнаялары тәз-тәз колхозун мәсула ишчиләри аваз эдирдиләр. Бу дөһә тойхананда Һүскәк мәсула мангабачысы Зөрханым Әлиева ва онун манга үзләри көрүндү. Мангабачысы тойхананда сүзүр ва манга үзләри да ону тәһиб эдирдиләр. Бир нәфәр ишин белә гызғын вахтында адамларга нә үчүн тарла чықалды, бураг ағышлыгларыны сорушудда кәнд советинин сәдри Ханоголан Латифов диләнди:

— Нәш'әмизә хәләл гәтәйми! Тойон-той ери вар, ишин иш ери.

Тарлачылыг бригадир Панаһали сондәләрәк онун сөзүнә гүвәт верди:

— Ә, бачмоғлу, дөһәсен һеч чаһылдыг эләмәмисән, ай вар, ай вар, бу күн олмасын, саһаб осун, памбыг гачмыр, биз гачмыр...

БАБАӨГЛҮ

НУХА ФӘНЛӘСИ

ДАЛ ГАПЫДАН

НӘ ТӘЛӘСИРСӘН?

Әт алмаг үчүн ашагы колхоз базарына кетмишди. Азәртичаротин Нуха ш'өбәсинин бурдакы дуканында әт сатышы һәзә башланмамышды. Дуканын ичәрисиндә бир чох адалаянларидә занбид гәссәб Шакирин әлиһә бәхирдиләр. Булар колхоз базарынын б'әзи ишчәри ва Шакирин гоһунәтрасы иди. Олар ағам этдән чохлу алыб бир-бир ия гапыдан чықардылар. Чәлдә дурялар исә үмүми сәтышыны бәлләндәчәгәни көзләйридиләр. Көзләйин алычлардан бири деди:

— Бурада вәзийәт һәр күн беләдир. Сән чох да наһәт олма. Иохса Шакирин конарада сәтәрдимди өткән дә ала билмәсән.

Догрусу, мән мәзәттә гәлдәм: бу, нечә сәтыш гәлдәйсәдир?

Т. ӘСӘДОВ

Нуха ЗАГС идарәси бинасында ики нәфәр кәнд бир-биринә рәст кәлир, бири о бириндә оштурду:

— Нә көзләйирсән?

— Нөвбә.

— Нәдән өтүр?

— Пәспорт алағ үчүн.

— Сәниң ки, пәспорт алмағ үчүн ишын кәтмир.

— Чәтәмәсә да, индиән үстә нәсү дүшүмүш. Билирәм ки, арайыш әлиһә кәләңә гәдәр ишым да тамам олачағ.

ОРДУБАА ИШЧИСИ

ӘВВАЛАТ ИЧИНДӘ „ӘВВАЛАТ“

— Йоллаш Әһрап, кәстөм үчүн мәнә бу рәңкдә си эддә дүймәк верин!

— Биздә элә шейләр таппылма, жәнет үчүн лазымыдырса, верә биләрәм.

— Саат гәйиши нечә? Гол саатымы чыбмадә кәздирмәкдән йорулдум...

— Ону мән сизә кечән күн дедим. Бәзәкә Бәкия кәдәндәрдә кәтиридирасиңыз.

— Яхшы, «Кристал» дүху, ирәп-дешкә, чәртәт кәлимишдә, һеч ашкәра чықмады ахшы.

— Дөһә билмәсәң...

— Муһлине сәп нечә? Һеч олмазса ики данәсиң...

— Ай рәһмәтләк оғлу, амбардан эшиһә чыхды киң. Мән анчағ фәктураға гол чәкәмәз олдум...

— Онда әлиһош эвә гәйт...

маймы, бары бир әдәд аročка верин!

— Анд осун өз чыма, сәнин чәкниңә, бешчә дә эсини күчлә эдәмә. Эздәра билмишдик, о да ки, индәкә гүтәрәлдә.

Бу заман «бөһүк» бир адам дукана кириб Әһрапын бир тарәфә чәкдә өз әйлиһб гулағына нә исә чықалды.

Әһрап дарһал пинхатанын архасына кечиб «гурадаланды», ики дәигәдән сира гәтмәзә бүкүлүш кириб бойда бир тутуну котирин «бөһүк» аламын овуна сыхды...

Саат әввалатыны алычлардан бир чоху көрдү, ама бир сөз дөһә билмәди. Намы биләди ки, дукана фәктура илә верилән оларда белә шейләр бирчә сәтны ичиндә «инст оғлу».

Ордубадылар Әһрапын белә «тичаротинә» чохдан алышылар.

М. ҺҮСЕЙНОВ

Совет КУРАУСТАНЬ

УСТУ ЯЗЫЛИ МОТАЛЛАР

Леникәнд кәндикәди Ләни адына колхозун үзләри өз әнәкүмәлирәни дүшүн аявалыгы алмаға кәлишидиләр. Колхозчу Хәсәп Һәсәнов нөвбә көзләйәркән моталләра да бәхырды. О, бир моталын үстүндә Шейһәт Гәһрәман оғлуңун, дикториян үстүндә исә Шүкүр Әбдулһусейн оғлуңун адыларынын азылдыгынын көрүб амбар мудирин Нәчәф Нәчәфәдәндән соруду:

— Бу моталлардан биринин үстүнә бизим адымыз аясыңыз олмазы?

— Йох, сиз ферма бригадир Камран Һәсәновун бачысы оғлу, я да гәрдәшәй дөһийсин ки?

К. КУДАЛЫЕВ

ИҮКСӘЛИН

АҒАМИРЭЭНИН АРВАДЛАРЫ

Ағамирзә Мәмәдов Дәвәчи район исеғләк чәмиһәттинин амбар мудирин өзүзүнәсә кәчәндән сонра өзүсә тумар верди, күзүңүнү сабағиңа дүрүб чәмәлдә тәмәшә эләди өз өзүсүнә деди:

— Эв тәзә, вәзифә тәзә, пәлһәр тәзә. Анчағ бирчә арвал койнадыр. Арвады да тәзәләк азымыдыр.

Бу фикирдан сонра А. Мәмәдов үчүнчү арвал Хурманы чығрыб ола деди:

— Дөһәсен мән сәниңәк бир ердә дәрә әкә биләйчәкәйм. Нәйин вәрса Яғышдыр, чых кет.

— Һара?

— Һара олачағ, атовун хабарасын.

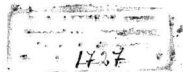
Хурма әләсчәз гәлбә Мәмәдовдан айрылды. Ағамирзә Хурмадан сонра 25—26 яшы Фирүзәни элә кечиртди. Үч

адаң сонра Фирүзә илә дү дәфәләзләшди.

Ағамирзәнин иштабы бир гәдәр дә арты. Онуң башына мактәбә гәлдә әләмәк сөвдәсә дүшүд. Мәмәдов бу арзусуна да чәтди. О, Дәвәчи гәссәбси С. М. Киров адына орта мактәбән 3-чү синеф шакири 15—16 яшы Сонамы мактәбәдә ичәри әйлиб өзинин гапысындаңдә нәрәи сәдди. Ағамирзәнин «оғун» буғунла битмәди.

О, Сона илә дә чох ишәмәк истәди. Тәзә арвал алмағ һәһәснә дүшүд. О индә әвләмәк үчүн ени бир арвал ахтарыр, анчағ тапанә гәдәр дәрәдүчү арвады Фирүзә илә башына кирдирәди.

Ағамирзә үчүмәйиғәтлә бәшәни һә гәдәр кирдәләкчә, бу ну дөһә билмәрин, һәр һәлдә бу ну район прокурору биздән ахшы биләр.

Роктор, сен биз яратдын. биз дә сени яшадачагы.

ИНКИЛИС (Мшэйи Ибад ролуды):
—Инди мен бу тайда намбал иле, галмышам,
Ярым о тайда ағыр иле сөһөт злэйир.

керди ки, биз онун сөзүндөн һеч бир шей баша дүшә билмадн.
Бир күн ушаглардан бири деди:—ахунд, һеч дәрәһн дибини бил-
мак олар? Ахунд деди:—буаур мән ийрми беш ил окумушам ва ийр-
ми беш ил сүмүк сындырыб, бүтүн үлүм ва фүнуна дара олмушам
амма индийа гадар бир китабда көрмәишәм ки, дәрһнн дибини бил-
мәк олсун...

Йоллашарымзын ичиндә бир «дәләдузу» вар иди.Деди:—ахунд,
һесаб элмә окумаг һарадыр, вохса һалалдыр?

Ахунд деди:—Һарадыр.
Ушаг деди:—Бас бу элм нечә ки, мәсәлән ман истәйирәм бирәм,
чинбә нә гадар пул гоюм ки, ики каллә гәнд, беш кирвәнкә чай
алыб, үстүдә дә нәгд он беш манат пул гоюб бир ахунда көндәрәм.

Ахунд деди:—Бу чүр элми окумаг нә һарадыр, нә һалал. Аичаг
савабдыр.
Бу аһвалатдан сонра көрдүк ки, фәзиләти-ахунд ма'лум шуд.
Бәли, ийрми беш ил окумаг зарафәт дейилдир. Ийрми беш ил
бир эсрин дәрәдән бириндир.

(«Тарагги» гәзети, 1909-чч ил, 205-чи нөмрә)

МӨНТӨБДӨ

МУӘЛЛИМ (шакирдә)—Атан вар?

ШАКИРД — Вар.

МУӘЛЛИМ — Анан вар?

ШАКИРД — Вар.

МУӘЛЛИМ — Нечә гарлашсыныз?

ШАКИРД — Уч.

МУӘЛЛИМ — Нечә бачын вар?

ШАКИРД — Беш.

МУӘЛЛИМ — Инди һесаб азә керәк, сизин күлфәтада нечә адам вар?

ШАКИРД (бир гәдәр фикәрән сонра)—Мирзә, он бир.

МУӘЛЛИМ — Нә үчүн он бир олсун, бу ки, он элар.

ШАКИРД (гутан-гутан)—Мирзә, дөдәмн ики арвады вар.

(«Иршад» гәзети, 1907-чч ил, 56-чи нөмрә)

ШАҺ НҮЗУРУНДА

ШАҺ—Көрәк Иранын ярысына ган дәрәһна дөндөрәм.
ЭМИР БАҲАДЫР—Гурбан сүм бу каләһ!
ИНКИЛИС СӘФИРИ (дәһилә олур)—Шаһ, алаһ сахласын.
ЭМИР БАҲАДЫР—Хош көрдүк, ай кирва.
ШАҺ—Саг олсун инкилис, эйләш, гонаг ол!
СӘФИР—Хош саг ол, шаһ!
ЭМИР БАҲАДЫР—Нә вар, нә вох?
СӘФИР—Һәр шей вар вә һеч зад йохду... Хи... хи... хи...
ЭМИР БАҲАДЫР—Ха... ха... ха... Нә назик кәтәбдир.
СӘФИР—Шаһ, чаматан һамысыны гырдырачгыныз, вохса
ярысыны сахлавачгыныз?

ШАҺ—О, мөһим гәзәһимә бағалдыр. Истәсә һамысынын бирдән
гырдырарам.

ЭМИР БАҲАДЫР—О, шаһын өз эрминә бағалдыр. Бу күн һөкми
эләсә, һамнын өлдүрдә, истәсә һамысыны бағшылар Бу чүрә иш-
ләр шаһын өзүнә мохсус ишдир, ону һеч кас билмәз вә һеч кас со-
рунмаз.

СӘФИР—Кейр, сиз элә хуан эһтиһайн ки, мән шаһын өз ху-
суни иһраһинә муаххилә этмәк хәлалдым, астахфуруллаһ! Аичаг
дәдийән олур ки, йә'нин һамысынын бирдән-бири гырдырмагдасна, яры-
яры бөлмәк...

ЭМИР БАҲАДЫР—Баша дүшүм нә дейринсиз. Кейр, о бабат-
дан архаһын олун!
СӘФИР—Бәли, чүнки мөһим бөрчүм кәлиб-кетмәк... өзүңүзә ма'-
лумдур. Хунаһәдиз.

(«Тарагги» гәзети, 1909-чч ил, 75-чи нөмрә)

Гийботим

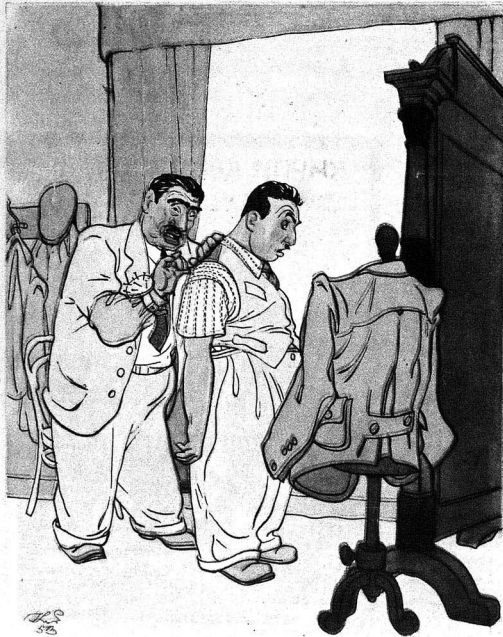
Бир «достум» нар, гийбат этмэк Пешондир эзадан.
Өзү кими деди-тоду,
Чэрэн-пэрэн дуздолон
Бу дунян өз келибдир,
Билин, на да колочки.
Дилдо, сөздө борбарари
Ярнамыйб өзү ток.
Одур ена бир нәфери
Зорла, хошла эйлабди,
Чөсенин баш готарат
Чоша-чоша сейлабди:
— «Паби Салам! Демирлар ки,
Дунөн буро заманы,
Торгогдосо барк чөкбобар!»
— «Чаным, бурха яланы,
Дунөн буро олмаыйбдыр.
Утансана, айыбдыр!»
Күсүб кеиди...
Бангасыны
Кирайлабдир о инди:
— «Башым үчүн рәксинин
Чатышмайыр бир винти.
Үч күн ошол назирлида
Сөни тәнгид элдибди!»
— «Ола билмөз, бир һәфта вар

О, Агдама келибдир»,
Фырылдагы баш тутмайыр,
Тез сүрүшүр орадан.
Бир гадымна эхалашыр
Сонра бизим «гайраман»:
— «Эшиттинми? Профессор
Н. буракыб араады.
Һарам осуну көрүм она
Алмидини саф ады!»
Гадым дейр һайочалла:
— «Йнылырсан бил ки сөн,
Боржомида динчөдилрлар,
Мөстүб адыны бу күн мөн!
Залым огулу на утанмаг,
Но гьшармаг анлайыр.
Таныш-билиш раст кәддим,
Яхалайыр, яллайыр.
Меним тагдми элдилим,
Бу гийботчи гәйраман
Эниз достлар, сизинде де
Гаршылашыр һәр заман.
Тешкяктада, идярда,
Күчаларин башинда.
Фәрги Йохду, я панамна,
Я берет вар башинда.

А. ҺАҶЫБЕВ

Рассм К. ЕЛИСБЕВ

—Мен сәнә элә һастом тиним ки, бүтүн шәһәрде сөни бармагла кәстәрсинлар.

ЗӘРБӘЛИЕВИН ЗӘРБӘСИ

Халг һакими Зәрбәлиев столун үстүндәки зонки һакими. Мәһкәмәнин катиби Ханлар Мустафаев тәләсә-тәләсә отага дахил одду вә әмрә мүнғәтәзр дайдым.

— Һаким!
— Мүғәссир Малик Сәркисини ишинә бир һазырылг протоколу эл!

— Йолдаш һаким, ахы халг ичласчылары Йохду. Олар шитирак этмәсә һазырылг протоколу нечә эманг олар?
— Мәнә гайда-сану эвратки Куч биринчи дэфдир ки, эмрәсан, Рафи Мәммадовун, Гапи Хачатурянин, Арам Аванесовун, Сурен Саркисовун, Ширһусейн Нусеновун, Яков Воронцовун ишларина һазырылг протоколу эманда халг ичласчылары вардымы? Оларны нечә яздисна, буну да элә эл!

— Йох, йолдаш һаким, халг ичласчысы олмаса мән бир де һазырылг протоколу элә биләролар. Биләг прокурор кимиди. Сөн дөвән мүғәссирларин ишларинин һакимсыны йығшыдырыб апарды вә келәндә де деди ки—Сиз сахтакарлыг элб, бүтүн йүгүг гауналарыны возурсунуз.
Зәрбәлиев агаыр бир Зәрбә аламы адамлар кими ериндә дик атыды вә:
— Нечә прокурор, һансы прокурор?— дөвәрок гыштырды.

— Район прокурору, бизим прокурор...
— Оуну не иштгери вар ки, мәнним ишларимә гаршысын?

— Ону мәнән хәбәр алмайын, мән балача адаман. Прокурор элди, гәзб верди, ишларин де көтурүб кетди.

— Һакимни сәсә отагы башына көтурду.
— Де көрүм бу Халдан районда халг һакими кимдир?

— Сизсиниз, Йолдаш Зәрбәлиев.
— Бәс сөн кимә табесон?
— Мән гауна табесом.
— Бәс мән бурада нәчийәм?
— Һакимсиниз, Йолдаш Зәрбәлиев.

— Демәли, меним һәр бир сөзүм сәнә де, прокурора да, райисполкомна да гауниду. Һаким ачмаг һөкм да билор. Олар ки, сәнә де һөкм эдирәм, бу саат кет прокурордан һаким ишларин көтур кәл.

— Мән бу иши бачармайам.
Катиб сәсинин томучу ашагы салдыгча, һаким һаһа да зина чөккирд:

— Де көрүм сөн мәнә табесна, я Йох?
— Йолдаш Зәрбәлиев...
— Һаким на исә фикирләшди вә деди:
— Йхми кал, меним фамилиямы бир де тәклар әт!

Катиб тәклар әтди:
— Йолдаш Зәрбәлиев!
— Йә'ни һә?
— Йә'ни сизин бабанымын ады Зәрбәлидир.

— Сөн ону бил ки, мән де Зәрбәли...Яәм. Йә'ни менин эаним-голум зәрбәлидир— дөвәрок катибә бир ишлә чөкди, сонрамы юмругдан ерә выхмалан Ханлар, һакимин тәпийини де зәрбәсини һисс эидрди. Һарай-һоширә толлашанлар Ханлары күчбала илә Зәрбәлиевин зәрбәлариндан хилас эидилор.

Ери колмишкан демәк истәйирик ки, Зәрбәлиев кимә зәрбә вуруб, кимә зәрбә вурмамагы чөх яхшы билән адамлар. Мөселән, колхоз эманкыны дағдылардан Алашверди Фирәфов, Мойсей Салаев, Халдәверди Худиев, Аббасхан Абышев, Әли Әбдиевин вә башгаларынын ишинә баханда Зәрбәлиев бу чинаәткарларә чөх йүнкүл «зәрбә» вуруму, сонрадан исә... онун һөкмәдари дағи эидмишдир.

Охучулар дөбә биләэрлар ки, бу әһвалдарынын һакимсы иол вә август айларында олмушдур. Инди бунлары яда салмагын мәнәһасы вармы? Бәли, Зәрбәлиевин бүтүн эмәлдарыни беш бардыгы кими билән Азәрбајҗан ССР Әдлийә Назирийи үчүн бу иши яда салмагын мәнәһасы вардыр!

1957

КИРПИ ГАРДАШ

ЭЗИНИМ КИРПИ!

НӨРМӨТЛИ КИРПИ!

Сэниг бу ил сентябр айнын 15-дэ чыхан нөмрөндөки э'алда (17-чи нөмрөдө) Шамжор шилар колжуну-тасорруулат но башын мушари Мөнхун Балагдор доданын элмиди ки, шиларимэдэ үч алдан бари тикбирмөждө олдуугуу мейханчаа 5-6 айдаа сонра назры олаачдыр.

Эндэ бу ил сентябри 8-дэ эрмэнчэ "Коммунист" газетини 1-чи сайбаринду додур олжуну. Шамжор абалдыр сордолай мээлэдэ бел бир му'аумат верилэр ки, бу ил мейханчанан икитартылаа ени быкасы истифадодэ верилмишир?

Созун догрусун, бу му'ауматларын нэ баричиш, но да быкасы дүжүн дөйлөдөр. Чунк мейханчаа нэлэ истифадодэ верилмишэ өз 5-6 айдаа сонра да истифадодэ верилмишөкчөдөр. Дөйсөк бу быка нэжишэ ырымчы салмаа үчүн тиклибөр, элэ да галыр.

С. А. ГАЛУСТЯН

"Кармир Шамжор" газетинин редактору.

КИРПИ ГАРДАШ!

Бакы шилар мейбэ-тэрээсэ тичарэти идарэсини 7 нөмрөли магазинини мушари нэбэл Гуламов алмарын бутун нокарликэ бир-барикэ зытбэ алаа бир гиймэтлэ сатыр. Мушторилар хэбэр алдаа ки:

— Нодаш Гуламов, ахы алмарын ноеллор олур, нэр ноөвүн бир гиймэтлэ вер, бас нэ үчүн сэник магазиниңдэ нэжишэ э'ала ноөлу алмадыр сатылар өз гиймэт до нох байа олур?

Гуламов мушториларэ тичарэт "грамматикасы" илэ чаваб верир:

— Алма алмадыр, истирайрск ал, истирайрск алма!
— Эдэбт ки, үчүнүк но алмары биричи но алма ерүнэ алмарар.
— Алмазак, сэндэ да сатмарар. Но нохдур хэм муштары. Лай едэбкн но алмары биричи но алма ерэнэ до сатмар.

Кирпи гардаш! Керэски Гуламов бу тичарэт "грамматикасы" илэ но вэхта гэдэр мэжгул олачаг??!

Ч. НӨСӨНОВ

ГЕЙРЭТЛИ ГАРДАШ

Элэскөрөө Михаил Далашович арвады Ханьнын яздыгы арзинан охуюб өзүнэ гайтарды.

— Бундан бир шей чыкмаа. Дөйчөклөр балдызла коллин арсында нэжишэ чэнишэ олар. Иянмадылар. Корюк элэ бир шей эвэг ки. Күдүсүм бирарафлик бурадан көчүрсүндэр.

Ханым сэвинчлэ кишинини сөзүнү косяд:

— Көчүрсүндэр өз ... мэнзимиди кеңишилэди.
— Эдөбтө, мөн онун багында райкома элэ бир эриэ эзарам ки, дан ону партидан чыхарар өз гулудугдан да говарлар.

Ханым сэвини.
— Лай трындик хэбэр вериресн. Ону нэм гулудугдан чыхарсынаа, нэм да отагдан көчүрсүндэр.

Элэскөрөө Михаил Далашович гэлэми элине аларар, өз бачмысынан эриэ язмага башлады:

"Мөн нэчэ ки, Күлсүм Элэскөрөөнүн гардашы өзүмө борч билэрэ ки, бачмын элиэри адам олдуугуу сэиза билдирэм. Мэнин геирэтин өз вынданым гөбүл этмээ ки."

Бакы, Шаумян район партия комитетс тэрэфиндан тэшиклэ эдилмиш комиссия Элэскөрөө Михаил Далашовичин өз бачмы багында яздыгы эриэздэки фактлар диггелэ Волхайб гуртаранан сонра, комиссиянын сэдри, Элэскөрөө Михаил Далашовичдан сорунду:

— Ахы сэни геирэтин өз вынданын нэйи габуд этмээ? Элэскөрөө Михаил Далашович бир диггэ сууб эриэздэ яздыгыларын ядына салмага чалышды.

— Ону габуд этмээ ки, бачмы ки ердэ ишлойб мааш алсын. Ону габуд этмээ ки, бачмы... бачмы.

Комиссия узалариндан бири онун сөзүнү косяд:
— Бурада икөзөлдөй эттичэ Юхдур. Ачыг до ону бачмында отагдан көчүрүкэ итибар өз буна көрө до онун бачмында атымаа колдн бөнтэнэ яздымаа.

Шаумян район партия комитетсинин комиссиясы Элэрифт тикитни трестинда ишлойб Элэскөрөө Михаил Далашовичин бөнтүнчэ олдуугуну, нэр нэчэ олураа олуру өз бачмыс, партия уздыр, нэжишэ Күлсүм Элэскөрөөна додашы дэлэжэмэ истадилмиш мөүбэйишдилринди, нэйи бирчэ шей галыр элэгэдэр тэшикталлар Элэскөрөө Михаил Далашовичин "геирэт өз вындан" мээлэси нэл мошугу олмадыларлар.

h. нӘСИ

КИРПИ КӨМӨК ЭЛЭДИ

Журналымызны 1953-чү ил 11-чи нөмрөсиндэ "Салай Нэчишэ Көздө до выдларин" башлыгы алтында бир фел'етон дөрч эдилмишир. Эли Байрамлы район партия комитетинин катиб Мөмөдөө Йодаш редэксимизга хэбэр верир ки, фел'етондык фактлар Йохлама заманы таманлэ догу чыхыгындан, С. Нэчишэ партия сырларындан гөвүлүмүшдур.

Масаллы район ичрайий комитетиндэн редэксимизга хэбэр верилэр ки, "Кирпи" журналынын 3-чи нөмрөсиндэ дөрч эдилмиш "Галы-пэнчара даваасы" башлыгы фел'етондык фактлар догу олдуугундан, район сейийб шө'басинин мушари Р. Нэчишөөнө вазифесиндан көнар эдилмишир.

1953-чү ил 12-нөмрөдэ "Кирпи" журналында чап эдилмиш "Мисал үчүн" сөрөлөөни фел'етон Агдам район ичрайий комитетиндэ мушари эдилмиш өз кестерилэ фактлар догу чыхмышир. Илхычлар көнд нбидан мөктөбтин мушарини Эниэр Эниевэ теймэт верилимиш до о, башга мөктөбэ кеңирилишир.

Марэзэ район ичрайий комитетинин сэдри Эсэдөө Йодаш редэксимизга хэбэр верир ки, "Кирпи" журналынын 10-чу нөмрөсиндэ дөрч эдилмиш "Хэялат аламин" дөрч чыхмышир. Истэбик комитетинин сэдри Ф. Эниевэ вазифесиндэн азыа эдилмиш өз мөс'улийэтлэ көзд эдилмок үчүн ону иши район прокурорлурунэ верилишир.

"Кирпи" журналынын 16-чи нөмрөсиндэ "Мухобирлариниз чиб дөфтариндэ" башлыгы алтында бир мөктүб дөрч эдилмишир. Нука район ичрайий комитетиндэн дөрч эдилмиш мөктүблэ кестерилер ки, фактлар Йохлама заманы догу чыхыгындан мэш иши Искандарова теймэт верилимиш өз о, ашыгы вазифөдө кеңирилишир.

Редактор—Эвэз Садыг. Редакция ней'эти: Сүлейман Рустам, Сабит Рэйман, Сүлейман Маликов, Кэзим Кэзимзаде, Гулам Мөмөдөөли, Рза Шавгалов.

"Коммунист" газетинин нэшри. Редакциянын адреси: Бакы, Коммунист күчөсүн, 11 БЗ, 4-чү галы, 2-чи мартбаб. Тел. 3-17-27. Абуна гиймэти: авылгы 3 минат.

ФГ №100, Сифарин № 718, Тиража 40 000. Кэзиг форматы 70X100. Чыга нөмрөдөсиниң 7, XII-33.

Азэрбайжан ССР Мээдэниңет Назирлигиниң 26 комитетэ элеме матэаласы. Бакы, Эли Байрамов көчөсү, № 3.

Америка капиталы Туркиянын ерли сөнөсүн сүлөшдүрүп
мөйдөдөн чыгарып жатат.

Рисунг Г. ХАЛМГОВ

ТУРКИЯ ДӨВЛЕТ МҮЭССИСЭЛӨРІ НАЗИРИ—Баш үстө, баш үстө,
сэр, биз өз фабрикаларымызга эле ыгышдырабыз ки, һеч изи-тозу да гал-
мәвә, төһи сиз биздән разы галын.